

Fuldmægtiges overgang fra tjenestemandsansættelse til ansættelse på overenskomstvilkår

Faglig voldgiftskendelse af 2. januar 2002.

Parter

Statstjenestemændenes Centralorganisation II (COII) for Dansk Told- og Skatteforbund (DTS) mod
Finansministeriet for Told- og Skattestyrelsen.

Resumé

Fire fuldmægtige i Told- og Skattestyrelsen havde inden ansættelse som tjenestemænd erhvervet en akademisk uddannelse, som var relevant for den stilling, hvori de blev ansat. Opmanden fandt, at medarbejderne var ansat i stillingerne på grund af deres uddannelse, og at de derfor burde have været ansat efter overenskomst for akademikere i staten (AC-overenskomsten). De havde som følge heraf krav på at blive overført til ansættelse i henhold til denne overenskomst. For tjenestemænd i fuldmægtigforløbet som efter ansættelsen havde gennemført en HA- eller HD-uddannelse, som siden hen var en forudsætning for pågældendes stilling, antog opmanden, at der var tale om akademisk arbejde omfattet af AC-overenskomsten. Opmanden fandt ikke anvendelse af AC-overenskomsten for betinget af, at der var tale om nyansættelse og frifandt dermed
Finansministeriet.

Påstande

COII påstod, at Finansministeriet skulle anerkende, at Told- og Skattestyrelsen ved overførsel af fire tjenestemandsansatte fuldmægtige til ansættelse i henhold til AC-overenskomsten havde begået brud på organisationsaftale af 12. oktober 1999 for fuldmægtige mv. (DTS) i Told og Skat.

COII påstod endvidere, at Finansministeriet skulle anerkende, at det stred mod organisations-aftale af 12. oktober 1999 for fuldmægtige mv. (DTS) i Told og Skat at overføre de i Told- og Skattestyrelsen ansatte tjenestemænd i fuldmægtigforløbet, som efter ansættelsen havde gennemført en HA- og/eller HD-uddannelse til AC-overenskomsten.

Finansministeriet påstod frifindelse.

Sagsfremstilling

DTS havde hidtil organiseret de etatsuddannede medarbejdere i Told- og Skattestyrelsen, der var ansat som tjenestemænd i stillingsforløbet fuldmægtigelev, fuldmægtig, specialkonsulent og funktionschef. HK/STAT organiserede de overenskomstansatte i assistentforløbet, mens DJØF organiserede de medarbejdere, der i styrelsen var ansat i henhold til AC-overenskomsten.

I aftale af 8. december 1992 indgået mellem Told- og Skattestyrelsen på den ene side og DTS, Statsskatteforvaltningens Tjenestemandorganisation (senere fusioneret med DTS), HK/STAT og DJØF på den anden side aftales bl.a. at personaleliniestrukturen blev forenklet til tre personalelinier, nemlig fuldmægtigforløbet (tjenestemand), fuldmægtigforløbet (overenskomstansat) samt assistentforløbet (tjenestemand- og overenskomstansat), der skulle varetage Told- og Skat-testyrelsens primæropgaver. Af aftalen fremgik endvidere, at "Rekruttering til fuldmægtigforløbet (tjenestemand) sker ved ansættelse som fuldmægtig (på prøve) og forudsætter bestået Højere Handelseksamen eller student/HF-eksamen med relevant tillægsprøve i

matematik og engelsk/HH-niveau III samt regnskabslære/driftsøkonomi eller tilsvarende uddannelse & Rekruttering til fuldmægtigforløbet (overenskomstansat) sker ved ansættelse som fuldmægtig og forudsætter uddannelse fra en højere læreanstalt & I fuldmægtigforløbet (tjenestemand) indgår den nuværende toldforvaltningslinie og den nuværende revisorlinie & I fuldmægtigforløbet (overenskomstansat) indgår medarbejdere ansat efter AC-overenskomsten".

Finansministeriet indledte i midten af 1990'erne generelle drøftelser med personaleorganisationerne om at lade ansættelse på overenskomstvilkår afløse tjenstemandsansættelsen. I den forbindelse tilkendegav Finansministeriet, at ministeriet af principielle grunde ikke agtede at indgå eller godkende nye overenskomster (parallelloverenskomster) på allerede overenskomstdækkede områder.

Ved aftaleforhandlingerne i 1999 foreslog Finansministeriet, at der blev forsøgt indgået en virksomhedsorganisationsaftale med deltagelse af Dansk Told- og Skatteforbund og HK/STAT i Told- og Skattestyrelsen. I Finansministeriets aftaleudkast var dækningsområdet afgrænset således, at organisationsaftalen omfattede administrative personale- og funktionschefer i Told- og Skattestyrelsen. Ifølge udkastet omfattede organisationsaftalen dog ikke elever og "Akademiske medarbejdere, der ansættes til arbejde, der forudsætter deres uddannelse. Disse medarbejdere er omfattet af AC-overenskomsten".

12. oktober 1999 indgik Finansministeriet samt COII og DTS organisationsaftale for fuldmægtige mv. (DTS) i Told og Skat. Aftalen omfattede fuldmægtigelever, fuldmægtige, specialkonsulenter og funktionschefer. Det fremgik ikke af aftalens ordlyd, at akademiske medarbejdere var undtaget.

AC-overenskomsten omfatter "akademikere i staten med de uddannelser, der er nævnt i bilag a, og som ansættes i stillinger, der forudsætter anvendelse af en af de uddannelser, der er nævnt i dette bilag". Overenskomsten omfatter ikke tjenstemænd og tjenstemandslignende ansatte m.fl. med tjenstemandspension i staten, folkeskolen og folkekirken. Bilag a til overenskomsten nævner bl.a. "civiløkonomer (HA'ere og HD'ere)".

Tidligere grænsedragningsproblemer i Told- og Skattestyrelsen, som følge af ansættelse af cand. merc. aud.'ere på tjenstemandsvilkår mundede 25. oktober 1996 ud i en opmandskendelse, hvor opmanden udtalte, at der er "en formodning om, at ansættelse af et medlem af Jurist- og Økonomforbundet sker med henblik på den pågældendes bestridelse af en stilling, der forudsætter anvendelse af en akademisk uddannelse. Ved vurdering af, om ansættelse skal ske efter overenskomsten eller på tjenstemandsvilkår, må udgangspunktet derfor være, at der kun, hvis der er klare holdepunkter herfor, kan ske ansættelse som tjenestemand". Opmanden fandt således, at de i sagen omhandlede medarbejdere med cand. merc. aud.-uddannelse skulle ansættes efter AC-overenskomsten.

Kort efter aftaleindgåelsen 12. oktober 1999 erfarede COII, at Told- og Skattestyrelsen ansatte nye medarbejdere med en HA- og HD-eksamen under AC-overenskomsten. COII protesterede, og der blev herefter afholdt møde mellem Told- og Skattestyrelsen på den ene side og COII og DTS på den anden side vedrørende grænsedragningen mellem DTS-aftalen og AC-overenskomsten i forhold til nyansættelse af akademiske medarbejdere. På baggrund af opmandskendelsen af 25. oktober 1996 blev det som et kompromis aftalt, at "sådanne medarbejdere kunne ansættes i henhold til AC-overenskomsten, hvis den pågældendes uddannelsesmæssige baggrund modsvarede den opgave, som den pågældende blev ansat til at varetage".

I efteråret 2000 erfarede COII endvidere, at Told- og Skattestyrelsen efter anmodning fra fire medarbejdere med en HA-/HD-uddannelse havde overført de pågældende fra tjenestemandsansættelse til ansættelse i henhold til AC-overenskomsten. COII protesterede herimod under henvisning til, at DTS-aftalen udtømmende regulerede mulighederne for at lade tjenstemandsansatte fuldmægtige overgå til ansættelse på overenskomstvilkår. Parterne holdt møde herom 11. december 2000, men kunne ikke opnå enighed.

Parternes argumenter

COII gjorde gældende, at en medarbejder med en HA- eller HD-eksamen, som var ansat som tjenestemand i Told- og Skattestyrelsen, ikke var omfattet af AC-overenskomstens dækningsområde. Der havde i Told- og Skattestyrelsen været tradition for at ansætte medarbejdere som tjenstemænd, uanset om de havde eller efter ansættelsen erhvervede en HA- eller HD-eksamen. Ansættelse fandt således sted på grund af medarbejdernes kvalifikationer i almindelighed og ikke på grund af deres uddannelsesmæssige baggrund. Da COII fik overdraget det område, som ingen andre havde, fik man dermed også tillagt et område omfattende akademisk arbejde i det omfang, de pågældende tjenstemænd udførte sådant arbejde. DTS-aftalen indeholdt således ikke - i modsætning til Finansministeriets tidligere aftaleudkast - nogen undtagelse fra dækningsområdet, for så vidt angik akademiske medarbejdere.

COII påberåbte sig endvidere, at bemærkningerne til AC-overenskomstens § 2 syntes at undtage hidtidige tjenstemandsstillinger fra AC-overenskomstens dækningsområde, såfremt stillingerne som de foreliggende var klassificeret efter aftale med en anden centralorganisation.

COII gjorde endvidere gældende, at Told- og Skattestyrelsen ved indgåelsen af DTS-aftalen havde forpligtet sig til udelukkende at lade denne gælde for de tjenstemænd i Told- og Skattestyrelsen, som måtte ønske at overgå til overenskomstansættelse. Det var under overenskomstforhandlingerne en klar forudsætning, at overenskomsten skulle dække det hidtidige tjenstemandsområde uanset om den enkelte tjenestemand havde bestået HA- eller HD-eksamen. Da det samtidig var en forudsætning at undgå paralleloverenskomster, var Told- og Skattestyrelsen afskåret fra i stedet at tilbyde sådanne tjenstemænd ansættelse efter AC-overenskomsten.

COII gjorde endelig gældende, at Told- og Skattestyrelsen - uanset om der forelå parallelle overenskomster - ikke var berettiget til at overføre de pågældende medarbejdere, der på overførselstidspunkterne var medlemmer af DTS, til ansættelse efter AC-overenskomsten.

Finansministeriet gjorde gældende, at COII ikke havde noget aftalemæssigt krav på at dække nogen del af det akademiske område. Dette fulgte dels af aftalen om personalestrukturen i Told- og Skattestyrelsen, som parterne indgik i 1991 samt af sagens oplysninger og de afgivne forklaringer. Akademisk arbejde var allerede dækket af AC-overenskomsten, og COII kunne derfor efter Finansministeriets faste politik ikke få overenskomst på nogen del af dette område. Finansministeriet anførte, at Told- og Skattestyrelsens tidligere praksis med at ansætte HA'ere og HD'ere på tjenstemandsvilkår ikke ændrede ved AC-overenskomstens dækningsområde, og at den omstændighed at problemstillingen vedrørende HA'ernes og HD'ernes overenskomstforhold ikke blev afklaret i forbindelse med forhandlingerne om DTS-aftalen, ikke kunne give COII en bedre retsstilling.

Finansministeriet gjorde endvidere gældende, at det ikke fremgik af DTS-aftalen, at den gav COII eneret til at overenskomstdække ansættelsesvilkårene for alle tidligere tjenstemænd, der ønskede at

overgå til overenskomstansættelse, samt at det havde formodningen imod sig, at Finansministeriet skulle have accepteret at give COII en sådan ret, da det ville være helt ekstraordinært for en statslig myndighed at gøre noget sådant. DTS-aftalen blev indgået under den forudsætning, at det hidtidige tjenestemandsområde alene dækkede tjenestemænd i ikke akademiske stillinger, hvorfor det ikke kunne udledes af aftalen, hvad der skulle gælde i de tilfælde, hvor en tjenestemand, som ønskede at overgå til overenskomstansættelse, havde en akademisk uddannelse og udførte akademisk arbejde, som begrebet forstås i henhold til AC-overenskomsten. Når en tjenestemand skal overgå fra tjenestemandsansættelse, må man vælge den relevante overenskomst, hvilket i den beskrevne situation var AC-overenskomsten. Det er ikke afgørende om der er tale om en nyansættelse, men om uddannelsen er en forudsætning for arbejdets udførelse. Finansministeriet anførte endvidere, at det ikke var korrekt, når COII anførte, at AC havde givet afkald på at overtage tjenestemænd, som fraskrev sig deres tjenestemandstatus. Finansministeriet gjorde således gældende, at Told- og Skattestyrelsen med rette havde overført de fire medarbejdere til AC-overenskomsten.

Finansministeriet gjorde endelig gældende, at såfremt COII fik medhold i, at DTS-aftalen gav COII mulighed for at overenskomstdække tidligere tjenestemænd med akademisk arbejde ved overgang til overenskomstansættelse kunne der højst være tale om, at COII havde en ret til paralleldækning af stillingen, samt at Told- og Skattestyrelsen i så fald som arbejdsgiver ville have haft valgfrihed mellem to ligeværdige overenskomster. Da Told- og Skattestyrelsen ved sit valg havde lagt vægt på medarbejdernes eget ønske, var valget truffet efter et sagligt og dermed ikke-kritisabelt kriterium.

Opmandens afgørelse

Der kunne ikke opnås enighed eller flertal for en afgørelse blandt de af parterne udpegede voldgiftsdommere. Afgørelsen blev derfor truffet af opmanden.

Opmanden udtalte, at det fremgik af oplysningerne i sagen og de afgivne forklaringer, at DTS-aftalen skulle omfatte det hidtidige tjenestemandsområde for etatsuddannede fuldmægtige mv., som ifølge aftale af 8. december 1992 om gennemførelse af ny personalestruktur i Told- og Skattestyrelsen omfattede de ikke akademiske fuldmægtige mv. Spørgsmålet om DTS-aftalens afgrænsning i relation til AC-overenskomsten blev ikke drøftet nærmere under aftaleforhandlingerne. Det var ikke godtgjort, at der med DTS-aftalen blev givet klager ret til at overenskomstdække stillinger, der retteligt henhørte under AC-overenskomsten.

De fire medarbejder, der var omfattet af COII's første påstand, havde inden ansættelse som tjenestemænd erhvervet en akademisk uddannelse, som var relevant for den stilling, hvori de blev ansat. Som sagen var oplyst, lagde opmanden derfor til grund, at medarbejderne var blevet ansat i stillingerne på grund af deres uddannelse, og at de derfor retteligt skulle have været ansat efter AC-overenskomsten. Medarbejderne havde som følge heraf haft krav på at blive overført til ansættelse i henhold til denne overenskomst, og COII fik dermed ikke medhold i den første påstand.

Med hensyn til COII's anden påstand udtalte opmanden, at det, såfremt en tjenestemand i fuldmægtigforløbet efter ansættelsen gennemførte en HA- eller HD-uddannelse og den pågældendes stilling på et senere givent tidspunkt forudsatte anvendelse af HA- eller HD-uddannelsen, måtte det antages, at der var tale om akademisk arbejde omfattet af AC-overenskomsten. Opmanden fandt ikke, at det var afgørende for AC-overenskomstens anvendelse, om der var tale om en nyansættelse, idet den pågældende medarbejder i givet fald alligevel kunne blive omfattet af AC-overenskomsten ved at lade sig afskedige og ansætte på ny. Opmanden anså herefter COII's anden påstand for for generel til, at centralorganisationen kunne få medhold.

Finansministeriet blev herefter frifundet.